

NOTES INFORMATIVES – 21 de gener de 2011

DADES D'ESCOLARITZACIÓ DEL BAIX LLOBREGAT.

CURSOS ESCOLARS 2004 / 2005 – 2009 / 2010¹

Amb la intenció d'elaborar una radiografia de les característiques de l'escolarització al Baix Llobregat, es presenta una breu explotació de les principals temàtiques educatives. Les dades publicades corresponen als ensenyaments de règim general i règim especial, a partir de les estadístiques del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

L'escolarització a la comarca del Baix Llobregat

Les dades d'escolarització que es presenten a continuació estan dividides en dos tipus d'ensenyaments:

- 1) Ensenyaments de règim general
- 2) Ensenyaments de règim especial

Una part important dels **ensenyaments de règim general** són de caràcter obligatori per a la població en edat d'escolarització. Des de l'any natural en què l'infant compleix els 6 anys fins que arriba als 16 anys l'escolarització és obligatòria, la qual comprèn l'Educació Primària i l'Educació Secundària Obligatòria (ESO). L'any 2009 el 12,0% de la població de la comarca estava en edat d'escolarització obligatòria (Idescat). L'Educació Infantil de primer i segon cicle està considerada com a ensenyament preobligatori, mentre que els ensenyaments de Batxillerat, Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM) i Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS) són de caràcter postobligatori. No obstant, la introducció de la dona al mercat de treball ha fet que molts infants comencin l'escolarització abans de complir l'any de vida. A més, el pas cap a la societat de la informació i el coneixement requereix d'una educació i formació més enllà de la generalista que ofereix l'educació obligatòria, sent necessari especialitzar-se en algun camp més concret. Es considera que la població de fins a 24 anys està en edat de màxima dedicació a la formació, la qual representava un 26,6% al Baix Llobregat l'any 2009 (Idescat). Pel que fa

---

¹ Tota la informació estadística excepte l'èxit escolar es recull el mes d'octubre, quan el curs ja està en ple funcionament. Les dades de resultats acadèmics per calcular l'èxit escolar corresponen al curs anterior.

a l'Educació Especial – requerida per estudiants amb Necessitats Educatives Específiques (NEE)² -, aquesta pot impartir-se en centres especialitzats o bé a centres ordinaris amb professorat de suport.

Els **ensenyaments de règim especial** no són de caràcter obligatori per a la població en edat d'escolarització. Són activitats complementàries en els seus primers estadis, tot i que en nivells superiors porten a la professionalització. Aquests tipus d'ensenyaments s'ofereixen en disciplines tant diverses com els idiomes, la música, la dansa, els esports o la conservació i restauració de béns culturals. Cal tenir en compte que es tracta d'ensenyaments complementaris reconeguts des del sistema públic. Pot haver-hi altres entitats de caràcter privat que proveeixin altres activitat no reconegudes curricularment per part de l'Administració Pública i, per tant, no seran tingudes en compte en aquest estudi.

Seguidament, es presenten dades d'escolarització de la comarca (cursos escolars entre 2004/2005 i 2009/2010), dividides en ensenyaments de règim general – infantil, primària, secundària obligatòria i postobligatòria³ - i de règim especial – idiomes, música i dansa.

1. Ensenyaments de règim general

Durant el curs 2009/2010 el Baix Llobregat disposava de **centres escolars** amb oferta educativa a tots els nivells, des d'educació preobligatòria fins a postobligatòria. Des del curs 2004/2005 el nombre de centres escolars de la comarca ha augmentat en tots els nivells excepte els d'educació especial, els quals s'han reduït, probablement per la major introducció d'aquests alumnes en centres ordinaris. Només destacar que alguns tipus de centres, com ara els que ofereixen des d'Educació d'Infantil fins a Secundària, estan dominats pel sector privat.

Taula 1: Nombre de centres segons tipologia i titularitat del centre. Baix Llobregat, cursos escolars 2004/2005 i 2009/2010

	2004 / 2005					2009 / 2010				
	TOTAL	PÚBLIC		PRIVAT		TOTAL	PÚBLIC		PRIVAT	
	n	n	%	n	%	n	n	%	n	%
Exclusius Infantil	102	42	41,2	60	58,8	132	65	49,2	67	50,8
Infantil i Primària	145	137	94,5	8	5,5	165	157	95,2	8	4,8
Secundària	58	49	84,5	9	15,5	63	55	87,3	8	12,7
Infantil, Primària i Secundària	47	0	0,0	47	100,0	48	0	0,0	48	100,0
Educació Especial	13	6	46,2	7	53,8	11	4	36,4	7	63,6

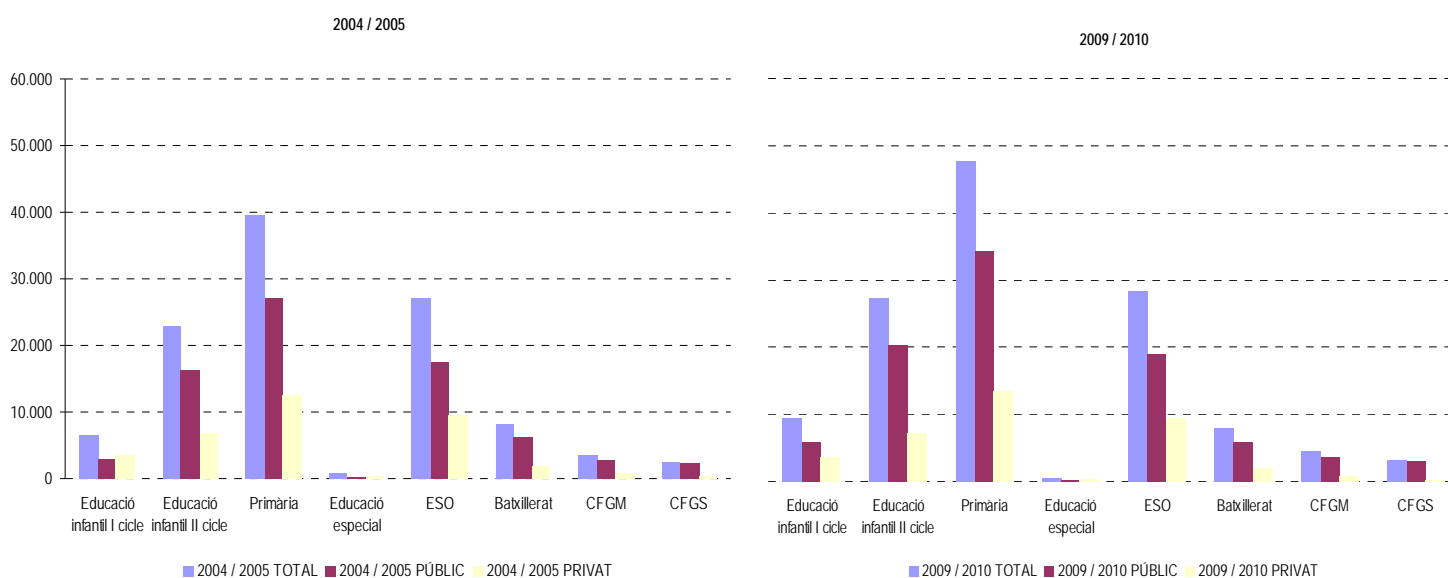
Font: OC-BL, a partir de les dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

² Aquests es divideixen en dos classes: N.E. Especials i N.E. Específiques. Els N.E. Especials són aquells alumnes que presenten deficiències de tipus psíquiques, visuals, motrius, Síndrome de Down, Psicòtics, autistes o amb trastorns greus de la personalitat. Els alumns classificats com N.E. Específiques són aquelles que presenten incorporació tardana, sobredotació intel·lectual o situació social desfavorida. Per últim hi ha una categoria d'"altres".

³ Veure Figura 1: Estructura del Sistema Educatiu.

Com a tendència general, el **nombre d'alumnes** ha augmentat durant els darrers cursos escolars, tant en centres de titularitat pública com privada. En els ensenyaments d'Educació Infantil de primer i segon cicle el nombre d'alumnes ha augmentat, igual que en els d'Educació Primària. El nombre d'alumnes d'Educació Especial s'ha reduït, tot i que cal tenir en compte que aquí només es comptabilitzen els que estan escolaritzats en centres especials i no els que es troben en centres ordinaris. En el cas de l'ESO, el nombre d'alumnat ha augmentat als centres de titularitat pública, mentre que als centres privats el nombre d'alumnes s'ha mantingut estable. Respecte a l'alumnat d'ensenyaments postobligatoris, durant els últims anys el nombre d'alumnes de Batxillerat ha anat disminuint als centres públics, mentre que als privats s'ha mantingut. Tant a CFGM com a CFGS, el nombre d'alumnes presenta dades amb poques variacions al llarg del període estudiat, tant als centres públics com als privats.

Gràfic 1: Alumnat segons nivell educatiu i titularitat del centre. Baix Llobregat, cursos escolars 2004/2005 i 2009/2010

Font: OC-BL, a partir de les dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Respecte el **professorat** dels ensenyaments de règim general, la tendència dels darrers cursos escolars també ha estat de creixement, igual que en el cas de l'alumnat. És normal que a més alumnes més professors es necessitin. De totes formes, una altra de les intencions de l'augment del professorat en tots els nivells educatius és reduir el nombre d'alumnes per professor/a, per tal d'oferir una millor formació i una educació més personalitzada. Com es pot comprovar en els ràtios de nombre d'alumnes per professor/a, aquests s'han reduït en tots els casos des del curs escolar 2004/2005 fins al 2009/2010, tant als centres de titularitat pública com privada.

Per nivells educatius, s'observa que a nivell global és en l'Educació Infantil i Primària on s'ha vist més reduït el nombre d'alumnes per professor/a. Els professors/es de Secundària – els/les quals es

comptabilitzen conjuntament per secundària obligatòria i postobligatòria - , no mostren una millora tant notable, però cal tenir en compte que es comptabilitza de forma conjunta tot el professorat de secundària (obligatòria i postobligatòria), ja que part d'aquest personal pot exercir en ambdós nivells. La millora en Educació Especial no és tant notable, però el punt de partida era més satisfactori.

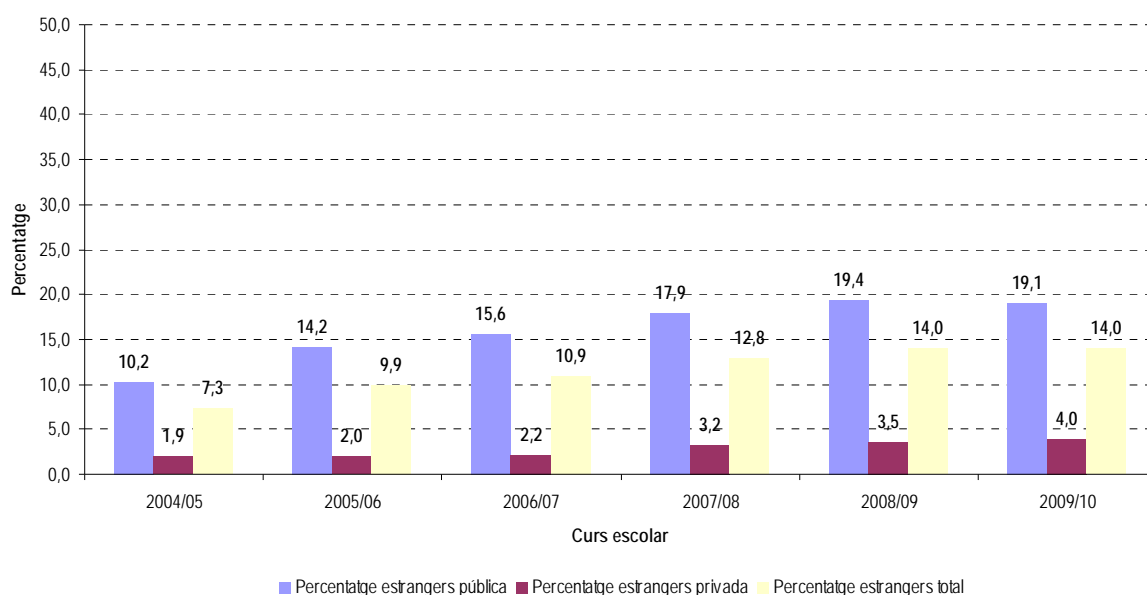
Taula 2: Alumnes per professor segons nivell educatiu i titularitat del centre. Baix Llobregat, cursos escolars 2004/2005 i 2009/2010

	2004 / 2005			2009 / 2010		
	RÀTIO ALUMNAT / PROFESSORAT			RÀTIO ALUMNAT / PROFESSORAT		
	TOTAL	PÚBLIC	PRIVAT	TOTAL	PÚBLIC	PRIVAT
Especialistes infantil	15,7	15,9	15,3	14,5	14,5	14,5
Generalistes primària	22,7	23,4	21,4	19,8	19,5	20,6
Educació especial	4,4	3,9	4,8	4,1	3,7	4,3
Educació secundària	10,7	10,2	12,0	10,4	10,1	11,3

Font: OC-BL, a partir de les dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

En referència a la composició de l'alumnat segons nacionalitat, tal i com es presenta a l'evolució següent s'observa com la tendència al llarg dels darrers sis cursos escolars ha estat d'augment del percentatge d'estrangers a l'ESO, indicant-se'n l'estabilització en els darrers anys. De totes formes, cal remarcar la clara diferència en la proporció d'estrangers als centres de titularitat pública i en els de titularitat privada. Els centres de titularitat pública han estat assumint la majoria de l'alumnat estranger, el qual acostuma a necessitar més atenció i recursos en un inici a causa del procés d'adaptació lingüística i integració social que comporta l'arribada a una societat nova.

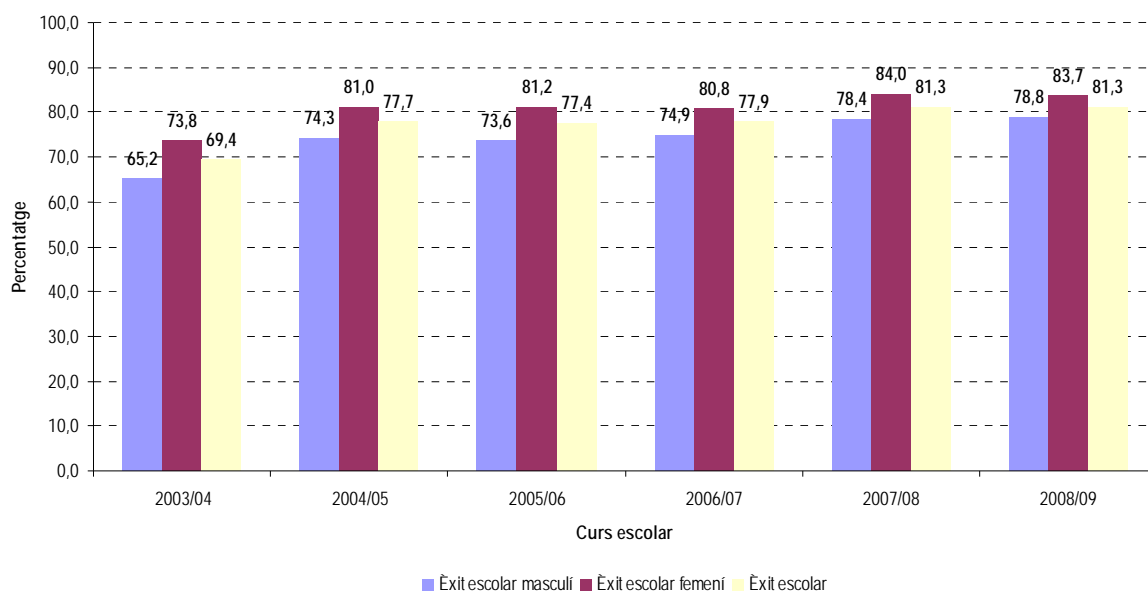
Gràfic 2: Evolució del percentatge d'alumnat estranger segons titularitat del centre (ESO). Baix Llobregat, cursos escolars 2004/2005 i 2009/2010

Font: OC-BL, a partir de les dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

En referència a l'èxit escolar, la proporció d'alumnes avaluats al 4t curs d'ESO i que han aconseguit el graduat en Educació Secundària ha seguit una tendència de clara millora durant els últims anys. Però també és important destacar la clara diferència entre nois i noies. Al llarg de tot el període, les noies presenten un percentatge d'èxit escolar superior al dels nois, denotant la problemàtica del col·lectiu masculí en aquesta edat i les conseqüències que aquests resultats poden tenir en el pas cap als estudis postobligatoris. A part de seguir treballant per augmentar el percentatge de graduats a 4t curs d'ESO cal parar especial atenció en els nois, per tal que aquests escurin distàncies respecte les noies.

Gràfic 3: Evolució de l'èxit escolar a 4t d'ESO segons sexe. Baix Llobregat, cursos escolars 2004/2005 i 2009/2010

Font: OC-BL, a partir de les dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

2. Ensenyaments de règim especial

Al llarg del curs 2009/2010 la comarca del Baix Llobregat va oferir tres tipus d'ensenyaments de règim especial: 1) Idiomes, 2) Música i 3) Dansa⁴. L'oferta en l'ensenyament d'idiomes a la comarca va ser en anglès, francès, alemany i italià, per aquest ordre segons nombre d'alumnes en escoles oficials. En els ensenyaments de música i de dansa es disposa d'escoles de música i dansa. Aquestes escoles són el primer nivell abans de passar al grau professional i/o superior d'aquestes disciplines, els quals estan centralitzats - en la seva majoria - a Barcelona. Totes les escoles de música són de titularitat pública. En el cas de les escoles de dansa, existeixen tres centres privats al Baix Llobregat amb oferta educativa reconeguda des de l'Administració.

La composició per sexes es mostra molt feminitzada en els estudis d'idiomes, i encara ho està més en els de dansa - tant a nivell de professorat com d'alumnat. En el cas dels ensenyaments de música, la composició per sexes és més igualitària, sent lleugerament superior el nombre d'homes entre el professorat i el de dones entre l'alumnat.

Taula 3: Centres, professorat i alumnat. Baix Llobregat, curs 2009/10:

	CENTRES		PROFESSORAT				ALUMNAT			
	PÚBLICS	PRIVATS	HOMES		DONES		HOMES		DONES	
	n	n	n	%	n	%	n	%	n	%
IDIOMES	4	0	12	23,5	39	76,5	1.169	34,3	2.241	65,7
ESCOLES DE MÚSICA	11	0	107	52,7	96	47,3	1.596	48,6	1.691	51,4
ESCOLES DE DANSA	1	3	3	15,8	16	84,2	24	2,5	943	97,5

Font: OC-BL, a partir de les dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

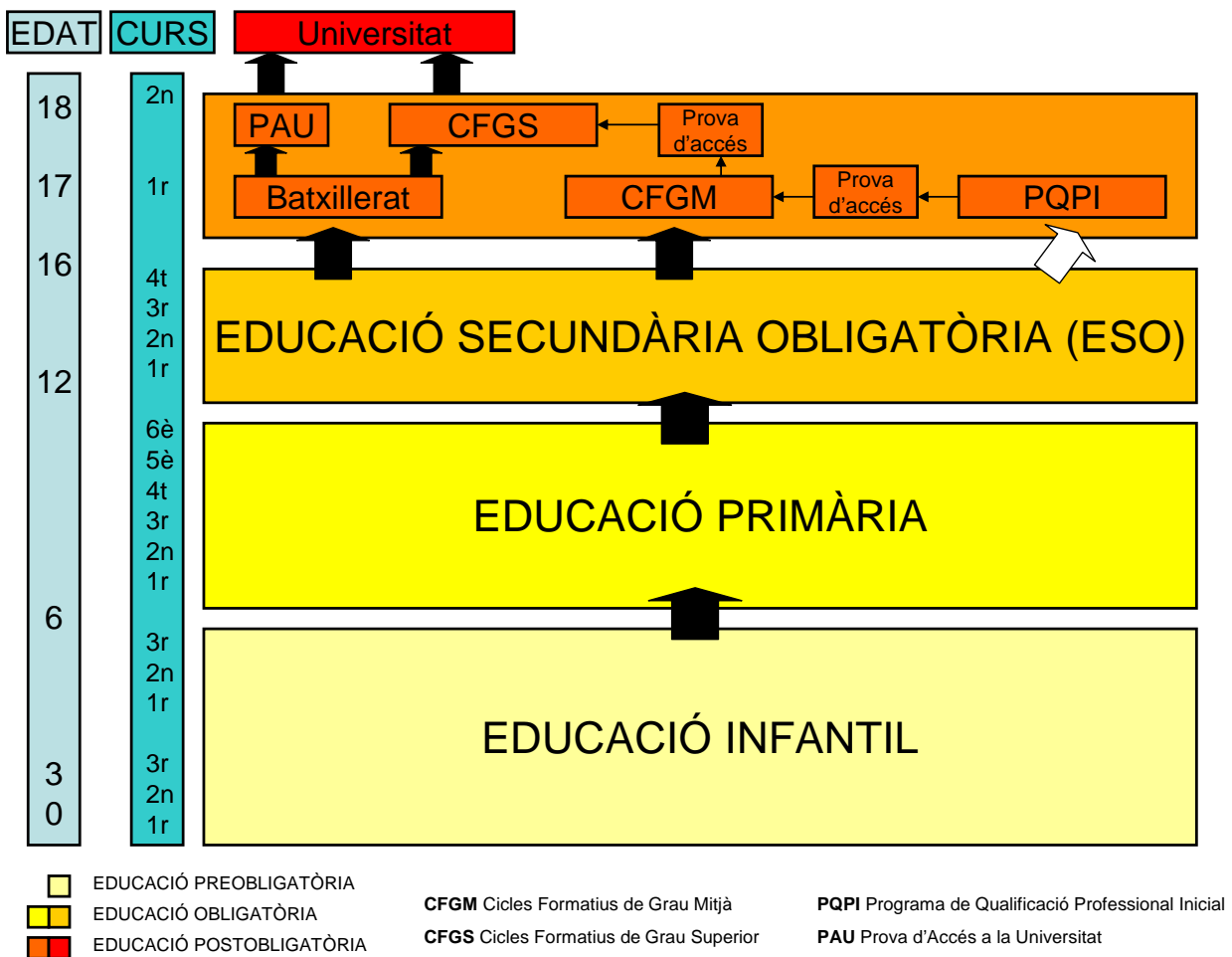
Els centres d'idiomes estan situats als municipis d'Esplugues de Llobregat, Martorell, El Prat de Llobregat i Viladecans. Les escoles de música es troben als següents municipis de la comarca: Abrera, Cornellà de Llobregat, Esparreguera, Esplugues de Llobregat, Martorell, Molins de Rei, Olesa de Montserrat, El Papiol, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Vallirana. En referència a les escoles de dansa, se situen a: Castelldefels, Gavà, Olesa de Montserrat i Sant Just Desvern.

⁴ Fins al curs 2008/09 al Baix Llobregat també es gaudia de l'ensenyament de grau mitjà d'esports al municipi d'Esplugues de Llobregat, però a partir del curs 2009/2010 aquesta oferta formativa queda anul·lada a la comarca.

MÉS INFORMACIÓ: a la pàgina web del Consell Comarcal del Baix Llobregat i al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

- "Dades d'escolarització al Baix Llobregat. Evolució 2004-2010" (OC-BL) → www.elbaixllobregat.net/observatori
- Departament d'Educació del Consell Comarcal del Baix Llobregat → www.elbaixllobregat.net/educacio
- Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya → www.gencat.cat/educacio/estadistiques

Figura 1: Estructura del Sistema Educatiu

Font: OC-BL, a partir de la informació del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Unitat de Promoció i Desenvolupament del Baix Llobregat 2008
 Programa del Servei d'Ocupació de Catalunya,
 cofinançat per la Generalitat de Catalunya i pel Fons Social Europeu

UNITATS DE PROMOCIÓ I
DESVOLUPAMENT

Unió Europea
 Fons social europeu
 L'FSE inverteix en el teu futur